

نگاهی کوتاه به زندگی هشام بن حکم

فریبا رحیمی

دانشجوی رشته امور تربیتی دانشگاه فرهنگیان کردستان، پردیس شهید مدرس سنندج، ایران

چکیده

در سال ۱۳۲ هجری، رژیم خودکامه و ستمگر بنی امیه، پس از ۹۱ سال حکومت، سرانجام در آستانه سقوط قرار گرفت و با کشته شدن مروان بن محمد (۱۲۶-۱۳۲) منقرض شد و حکمرانان عباسی حکومت استبدادی خویش را آغاز کردند. در چنین موقعیتی، که کشمکش‌های سیاسی بنی‌امیه و بنی‌عباس به اوج خود رسیده بود، حضرت امام صادق علیه السلام با درایت خاص خویش نهضت علمی-فرهنگی تشیع را طرح‌ریزی کرد و دانشگاه عالی جعفری را بنیان نهاد. امام علیه السلام، با استفاده از فرصت بدست آمده حوزه علمی با عظمتی تشکیل داد و در مدتی کوتاه علاقه‌مندان دانش معارف جعفری را پیرامون خود گرد آورد. آنان مشتاقانه به دانش اندوزی پرداختند و از گنجینه علوم آل محمد صلی الله علیه و آله به قدر توانایی خویش بهره‌مند شدند. به گفته شیخ مفید چهار هزار تن از حوزه درسی آن حضرت استفاده کردند. شیخ طوسی شاگردان امام صادق علیه السلام را ۳۱۹۷ مرد و ۱۲ زن ذکر کرده است. امام ششم علیه السلام با توجه به شکوفایی دانش و به وجود آمدن مکتب‌های مختلف و هجوم افکار الحادی برنامه فرهنگی خویش را در محورهای مختلف به انجام رساند. پاسخ به شبهه‌های گوناگون ضد‌دینی، تشکیل جلسات مناظره، نشر روایات و تعالیم اسلام، تدریس رشته‌های گوناگون علوم و تربیت شاگردان بخشی از برنامه‌های ششمین پیشوای شیعه بود.

واژه‌های کلیدی: امام صادق، هشام بن حکم، شاگرد امام صادق

مطالعات تاریخ و تمدن ایران و اسلام

دوره ۵، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۹، صفحات ۶۸-۶۱